

Reactie op GTS-tarievenvoorstel 2026

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Langetermijneffecten tariefstijging.....	3
3.	Kostenbewustzijn	4
4.	Transparantie	4
5.	Conclusie	4

1. INLEIDING

- 1.1. Hierbij geven Energie Nederland (“E-NL”), vereniging voor energie van Nederlandse bodem Element NL (“ELEM”), Vereniging Gasopslag Nederland (“VGN”) en Vereniging LNG Shippers Nederland (“VLNG”) tijdig hun reactie op het “Tarievenvoorstel GTS 2026” van Gasunie Transport Services (“GTS”) zoals gepubliceerd op 12 maart 2025 met als zaaknummer {ACM/24/192372}.
- 1.2. De leden van E-NL, ELEM, VGN en VLNG (de “Gebruikers”) betalen samen ruim 90% van de GTS-inkomsten.
- 1.3. In het tarieven voorstel is de uitspraak van het CBB van 4 juli 2023 (CBb 2023:316) en het herziene Methodebesluit van de ACM ([ACM/23/184724] van 14 december 2023 verwerkt. Tevens zijn de effecten van de NC TAR overeenkomst 2025-2029 van 16 oktober 2023 (ACM/INT/482415) verwerkt.
- 1.4. De Gebruikers waarderen de transparantie van het GTS-tarieven voorstel en de additionele informatie die gedeeld is over de werkelijke geboekte capaciteiten per segment over 2024.
- 1.5. De Gebruikers zijn zeer bezorgd over de gemiddelde tariefstijging van 51% die het gevolg is van de CBB uitspraak (o.a. de 100% efficiëntie van GTS), versnelde afschrijving, de verwachte daling van de geboekte transportcapaciteit en het in één keer verwerken van al deze aspecten in de tarieven.
- 1.6. Alle teksten die integraal zijn overgenomen uit andere documenten zijn cursief weergegeven. Indien Gebruikers met een hoofdletter wordt geschreven dan worden de leden van de vier representatieve organisaties uit paragraaf 1.1 bedoeld die deze reactie hebben opgesteld. Indien gebruikers met een kleine letter wordt geschreven dan worden alle gebruikers van het GTS net bedoeld.
- 1.7. Deze reactie bevat geen vertrouwelijke gegevens en kan door de ACM gepubliceerd worden.

2. LANGETERMIJNEFFECTEN TARIEFSTIJGING

- 2.1. Alhoewel er een paar details zijn waarover de Gebruikers nadere vragen hebben, is de berekening van de GTS-tarieven voor 2026 conform het herziene methodebesluit. Daarnaast zijn er vanuit het REG2027 proces indicaties dat de tarieven voor 2027 wederom met 50% zullen stijgen. Deze stijgingen hebben grote langetermijneffecten op de Nederlandse en internationale gasmarkt.
- 2.2. Over de afgelopen jaren zijn gebruikers van het GTS-netwerk op steeds kortere termijn transport capaciteit gaan boeken, met name Day Ahead boekingen. Er zijn verschillende oorzaken hiervoor en de verwachting is dat deze trend zich zal doorzetten. Het korte termijn boeken vindt plaats o.a. voor gasopslagen en op interconnectiepunten. Voor een gasopslag bedragen de transportkosten voor vlakke dagboeking voor een cyclus in 2026 rond de 0,60 euro/MWh¹. Vanwege de profilering, van met name het uitzendprofiel, komen in praktijk de kosten boven de 1 euro/MWh. Voor transport op een IP komen de transportkosten uit op 3,5 Euro/MWh in de winter en 1.5 Euro/MWh in de zomer, dit onder de aanname dat aan de andere kant van het IP ongeveer dezelfde kosten worden berekend als door GTS.
- 2.3. Vanwege het korte termijn boeken zijn de transportkosten een variabele component geworden en zullen de forse tariefstijgingen leiden tot minder transportboekingen. Het mindere gebruik van gasopslagen en IP's leidt ook tot een lagere flexibiliteit op de gasmarkt en tot grotere prijsverschillen tussen TTF en omringende landen.
- 2.4. De Gebruikers maken zich ernstig zorgen over deze ontwikkelingen. Dit kan leiden tot ongewenste effecten op de gas markt zoals bv afnemende liquiditeit op het TTF en nog sterkere dalingen van de GTS-transportboekingen.
- 2.5. De afgelopen twee jaar zijn de tarieven met jaarlijks tientallen procenten gestegen. Vanwege de verwachte daling van de transport boekingen, wordt voor de komende jaren een verdere stijging van gastransporttarieven verwacht en dit is op termijn onhoudbaar. De Gebruikers van het GTS netwerk roepen KGG en ACM nadrukkelijk op om een alternatief te presenteren, analoog aan wat er in het recente IBO-onderzoek² voor elektriciteitsnetten is gepresenteerd. De Gebruikers roepen op om in ieder geval een lagere versnellingsfactor toe te gaan passen omdat de energietransitie minder snel gaat dan gedacht. Door een te hoge versnellingsfactor betalen gebruikers nu de kosten voor de gebruikers in de toekomst. Ook moet, net als bij het elektriciteitsnetwerk, overwogen worden of een deel van de kosten niet beter uit de algemene middelen gefinancierd kan worden. Als hiermee de liquiditeit op het TTF behouden kan worden verdient zich dit terug via de gasprijzen.

¹ Berekening op basis van een seizoensopslag met injectie in de zomer en productie in de winter.

² Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) over de financiering van de elektriciteitsinfrastructuur; 7 maart 2025

3. KOSTENBEWUSTZIJN

- 3.1. Naar aanleiding van de zienswijze van de Gebruikers over het tarieven voorstel 2025 hebben de Gebruikers op 31 mei een brief van de ACM ontvangen ("Brief ACM")³. In de Brief ACM wordt uitgelegd wat de redenen zijn dat relatief jonge assets zoals genoemd in de bijlage 1 van de zienswijze nu in een keer worden afgeschreven.
- 3.2. De Gebruikers vragen zich af hoe het kan dat vervangingsinvesteringen gedaan worden in assets die snel daarna als geheel worden afgeschreven. In het verlengde daarvan is de vraag of GTS voldoende kostenbewust is bij het doen van forse vervangingsinvesteringen in oude assets die kort daarna worden afgeschreven.
- 3.3. De Gebruikers roepen de ACM op om in 2026, en zeker in de nieuwe reguleringsperiode vanaf 2027, veel kritischer te zijn op de investeringsplannen in het licht van het afnemende gebruik van het GTS-netwerk. Zeker als in 2027 overgegaan wordt op inputregulering is dat van zeer groot belang.

4. TRANSPARANTIE

- 4.1. In de Brief ACM wordt uitleg gegeven over o.a. de kosten neutraliteit van de Asset Transfer. Ondanks deze additionele informatie is het voor de Gebruikers nog steeds niet te controleren of de asset transfer inderdaad kostenneutraal is.
- 4.2. De Gebruikers verzoeken de ACM additionele informatie ter beschikking te stellen zodat de Gebruikers kunnen controleren of de Asset Transfer kostenneutraal is voor het Tarievenvoorstel 2026.
- 4.3. Tevens hebben de Gebruikers zorgen over hoe de Asset Transfer uitwerkt in het toekomstig methodebesluit voor GTS en of het in die periode ook nog minstens kostenneutraal is voor de Gebruikers. Gebruikers verzoeken de ACM om aanvullende informatie ter beschikking te stellen waaruit de kostenneutraliteit ook op lange termijn blijkt.
- 4.4. In algemene zin lijkt het de Gebruikers goed als er een expert sessie wordt belegd door de ACM waarin de spreadsheet voor de berekening van de GTS-tarieven wordt toegelicht incl. de onderliggende aannames.

5. CONCLUSIE

- 5.1. De Gebruikers verzoeken de ACM om :
 - Actie te ondernemen m.b.t. de lange termijn tariefstijgingen
 - Investerings van GTS kritischer tegen het licht te houden en nader onderzoek te doen naar het kostenbewustzijn bij GTS
 - Een expert sessie te beleggen m.b.t. de GTS-tarievenberekening en een nadere toelichting op de Brief ACM

³ Brief van ACM van 31 mei 2024, ACM/UIT/619489